

Vestheimvegen, gbnr. 121/1798, Porsgrunn

Vurdering av naturmangfold

Dokumentinformasjon

Oppdragsgiver:	Trygve Ekelund
Tittel på rapport:	Vestheimvegen, gbnr. 121/1798, Porsgrunn
Oppdragsnavn:	Vestheimvegen 71
Oppdragsnummer:	650151-01
Utarbeidet av:	Heiko Liebel
Oppdragsleder:	Heiko Liebel
Tilgjengelighet:	Åpen

Kort sammendrag

Asplan Viak AS har blitt engasjert av Trygve Ekelund for å vurdere naturmangfold i forbindelse med detaljreguleringsplan for tomt med gbnr. 121/1798 i Vestheimvegen i Porsgrunn kommune. Formålet er å vurdere potensial for verdifull natur og forvaltningsrelevante arter basert på eksisterende dokumentasjon og mulige konsekvenser for naturmangfold.

Planområdet består av sterkt endret fastmark i forskjellige variasjoner med planerte arealer, ruderatmark og plen mellom den asfalterte Vestheimvegen og fotballbanen. Påvirkning og konsekvens kan derfor vurderes basert på eksisterende dokumentasjon. Her vurderes påvirkningen på øvrig natur (noe verdi for vanlige arter) som «noe forringet» og konsekvensgraden som «ubetydelig konsekvens».

Fremmede arter med svært høy risiko er registrert og spredning bør hindres.

01	26. mar. 2025	Nytt dokument	HL	HPJ
Ver	Dato	Beskrivelse	Utarb. av	KS

Innholdsfortegnelse

1. Formål	3
2. Metode	4
3. Naturforhold	5
4. Påvirkning og konsekvens	6
5. Usikkerhet	6
6. Skadereduserende tiltak / anbefalinger	6
7. Kilder	8

1. Formål

Asplan Viak AS har blitt engasjert av Trygve Ekelund for å vurdere naturmangfold i forbindelse med detaljreguleringsplan for tomt med gbnr. 121/1798 i Vestheimvegen i Porsgrunn kommune. Formålet er å vurdere potensial for verdifull natur og forvaltningsrelevante arter basert på eksisterende dokumentasjon og mulige konsekvenser for naturmangfold.

Figur 1-1. Detaljreguleringsplanen for Vestheimvegen (kilde: Børve Borchsenius).

Det tas sikte på bygging av 5 småhus med 2 etg. høyde - til sammen 6 boenheter (dvs. 1 tomannsbolig). Parkering samles i to garasjer, med 1 bilplass/boenhet, samt utendørs besøksparkering.

2. Metode

Planområdet består av sterkt menneskepåvirkete områder (sterkt-endret fastmark) uten trær og arealene ble vurdert basert på flyfoto og eksisterende dokumentasjon i nasjonale databaser som naturbase.no, artskart, økologiske grunnkart, ngu.no og Google Streetview.

Figur 2-1. Planområdet som det vises på Google StreetView (bildet er tatt i oktober 2022; kilde: maps.google.no).

Metodikk i Miljødirektoratets veileder M1941 er benyttet for å vurdere påvirkning og konsekvens.

3. Naturforhold

Planområdet består av sterkt endret fastmark i forskjellige variasjoner med planerte arealer, ruderatmark og plen mellom den asfalterte Vestheimvegen og fotballbanen. På kartene til Norges geologiske undersøkelse (2025) består området av elve- og bekkeavsetning slik at berggrunnen har lite innflytelse på vekstforholdene lokalt. I Artskart er det ikke registrert artsfunn fra selve tomta, men i direkte nærhet. Av relevante arter er det registrert fiskemåke og gulspurv. Begge artene står på rødliste over truede arter (Artsdatabanken 2021) i kategori sårbar (VU). Stær er en rødlisteart i kategori «nær truet», mens alle andre artene som er registrert er oppført som arter med livskraftige forekomster. I selve planområdet er det usannsynlig at noen av de nevnte fugleartene hekker på grunn av mangel på trær og busker og klippte plener samt høy grad av forstyrrelse fra veien og fotballbane. Stær, gulspurv og fiskemåke kan bruke planområdet til næringssøk. Det samme gjelder andre vanlige arter som blåmeis, dompap, duetrost, linerle, kråke og ringdue mfl.

Buktmessinglav er en karakteristisk og sjelden lavart i Grenland som en bør ha fokus på i naturvurderinger (Reiso & Nilsson 2022). Da arten er knyttet til trær kan det utelukkes at arten forekommer i planområdet.

Området er ikke kartlagt etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks (2024) ifølge naturbase.no og ingen verdifulle naturtyper er registrert etter gammel kartleggingsmetode (DN-håndbok 13) heller. En kartlegging etter Miljødirektoratets instruks ville med svært stor sannsynlighet ikke føre til avgrensning av verdifulle naturtyper. Den eneste tenkelige verdifulle naturtypen er «eng-aktig sterkt endret fastmark» (D5 i Miljødirektoratets kartleggingsinstruks, folkelig kalt for «blomstereng»), men bildene på Google Streetview indikerer at arealene er for næringsrike og bestående av karakteristiske ruderatmarksarter som burot, ugressløvetenner, kanadagullris, høymol og reinfann blant annet.

Kanadagullris er en av muligens flere fremmede arter som forekommer i planområdet. Kanadagullris står på fremmedartslista (Artsdatabanken 2023) i kategori «svært høy risiko» (SE) og spredning av arten bør unngås (se også kapittel 6).

4. Påvirkning og konsekvens

Påvirkning og konsekvens kan vurderes basert på eksisterende dokumentasjon for et planområde som er sterkt påvirket av menneskelig aktivitet fra før av. Her vurderes påvirkningen på øvrig natur (noe verdi for vanlige arter) som «noe forringet» og konsekvensgraden som «ubetydelig konsekvens».

5. Usikkerhet

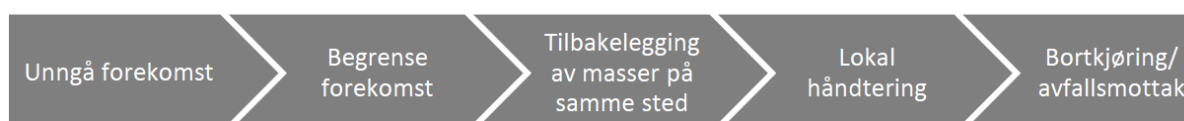
Da vurderingen baserer seg kun på eksisterende dokumentasjon, flybilder og Google Streetview er det knyttet usikkerhet til forekomster av flere fremmede arter og det kan ikke utelukkes helt at eng-aktig sterkt endret fastmark forekommer på tomta uten å ha befart planområdet. Potensialet for forvaltningsrelevante arter av andre organismegrupper som jordboende sopp, insekter, lav og moser ansees som svært lav på grunn av mangel på død ved, blotninger av bart fjell, åpen sand, fravær av trær osv.

6. Skadereduserende tiltak / anbefalinger

For å unngå spredning av fremmede arter fra tomta anbefales en nøyaktig kartlegging av fremmede arter kort tid før byggestart i vegetasjonsperioden. Forekomster av fremmede arter endrer seg fort og registreringer er dermed «ferskvare». For å unngå spredning bør retningslinjer oppsummert hos Misfjord og Angell-Pedersen (2018) følges.

Kort oppsummert:

Forskrift om fremmede organismer § 24, punkt 4 anbefaler følgende behandling av masser infisert med fremmede plantearter: «tildekking, nedgraving, varmebehandling, eller levering til lovlig avfallsanlegg». De enkleste og minst kostbare tiltakene bør prioriteres etter følgende rekkefølge (Misfjord & Angell-Petersen 2018):

Som figuren over viser, vil det være mellomlagring av masser innenfor anleggsområdet og deretter gjenbruk av disse under bygninger og tette overflater, som er den mest hensiktsmessige håndteringen av infiserte masser. Ved bortkjøring stiller ikke regelverket andre krav enn at massene skal leveres til «lovlig avfallsanlegg». Masser med fremmede arter er generelt sett ikke definert som forurensede, og det er derfor ikke et generelt krav om at mottak skal være godkjent for forurensede masser eller på andre måter ha spesiell godkjenning.

Der gravearbeidet foregår i en radius på 1 m fra en forekomst med de fremmede artene er det fare for at arbeidet kommer i nærkontakt med røtter eller plantedeler av artene. Dersom ikke forekomstene bekjempes ved fullstendig utgraving, anbefales det å hindre spredning ved å håndtere det øverste laget med masser der det graves (oppgraving av rotsystemet oftest 1-2 meter dybde etter visuell sjekk etter påbegynt gravearbeid; basert på Blaaid m. fl. 2017; Misfjord & Angell-Petersen 2018):

- Jord infisert med deler av planter og/eller røtter av fremmede arter kan benyttes i lavere del av fylling (overdekkes umiddelbart med rene dekkmasser, ca. 1 m). Eventuelt brukes ugjennomtrengelig duk, med 0,5 m fyllmasser over. Det er svært viktig at det ikke er fare for at rotdeelene senere avdekkes av sandflukt pga. vind, ferdsel osv. Se Misfjord & Angell-Petersen (2018), kapittel 5.7 for detaljer for å grave ned eller dekke til.
- Transport og forflytning av infiserte masser generelt bør minimeres internt i området og spesielt ut av området.
- Midlertidig lagring av masser bør unngås. Om dette ikke er mulig lagres massene på spesielt avsatte områder og i god avstand til sjø, vassdrag, verneområder og viktige naturtyper.
- Ved midlertidig lagring bør massene lagres på tett dekke eller ugjennomtrengelig duk, og dekkes til med ugjennomtrengelig duk for å unngå spiring og spredning.
- Ved eventuell deponering fraktes avfallet til lovlig avfallsmottak. Man behøver ikke å skille vegetasjon og jordmasser for avfallsmottaket. Massene er ikke definert som forurensede og det er derfor ikke krav om at mottak skal være godkjent for forurensede masser, eller på andre måter ha spesiell godkjenning. Ved levering må det imidlertid opplyses om at massene inneholder fremmede arter, og masser med fremmede arter med høy risiko bør fortrinnsvis behandles gjennom forbrenning eller varmkompostering med høy varme over tid. Ved transport av infiserte masser må det iverksettes tiltak for å hindre at rotdeleler eller frø fra fremmede arter blåses av. Derfor skal det brukes lastebiler eller tippbiler der massene overdekkes med presenning.

- Det er viktig med kontinuerlig oppfølging av hvordan de fremmede artene håndteres i anleggsområdet for å hindre spredning. Oppfølgingen bør utføres av person med kjennskap til utfordringene.
- Maskiner, dekk og annet utstyr som benyttes til transport og graving bør børstes av der arbeidet utføres før de kjører ut av anlegget. Hvis det er mulig, rengjøres utstyret i vaskehall etterpå.

Ellers anbefales det å utforme arealene slik at de kan ha en merverdi for naturen for eksempel ved å plante rogneetrær som produserer blomster og frukter som er nyttige for pollinerende insekter og fugler, sette av arealer som blomstereng eller inkludere enkelttiltak som insektshotell, hekkedekker for eksempel for stærr som er registrert i området m.m.

7. Kilder

Artsdatabanken 2021: Rødlista 2021 - Artsdatabanken [24.03.2025]

Artsdatabanken 2023: Fremmedartslista 2023 - Artsdatabanken [24.03.2025]

Blaalid R., A. Often, K. Magnussen, S. Lie Olsen, K. Bakke Westergaard (2017): Fremmede skadelige karplanter – bekjempelsesmetodikk og spredningshindrende tiltak. NINA-rapport 1432. 92 s.

Miljødirektoratet 2024: Kartleggingsinstruks: Kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2 - Miljødirektoratet (miljodirektoratet.no) [24.03.2025]

Miljødirektoratet 2025: [Utrede konsekvenser for naturmangfold - miljodirektoratet.no](#) [24.03.2025]

Misfjord K. & S. Angell-Pedersen 2018: Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter. Rapport fra Sweco Norge AS, 70 s

Norges geologiske undersøkelse 2025: [Geologiske kart | NGU](#) [24.03.2025]

Reiso S. & A. Nilsson 2022: Buktmessinglav i Grenland. Kartlegging og forvaltningsråd. Biofokus rapport 2022-064.

